

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **V. G.**, bývajúci v B., proti žalovanej : **M. S.**, bývajúca v B., zastúpená A., **o zaplatenie 232 357,40 €**, **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9 C 158/2011, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. septembra 2012 sp. zn. 14 Co 65/2012

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 3. januára 2012 č.k. 9 C 158/2011-141 zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd zakázal žalovanej nakladať s bytom č. X, zapísaným na LV č. X. pre k. ú. R., ako aj s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. X. pre katastrálne územie K. do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že žalobca má proti žalovanej pohľadávku, ktorej výška je sporná, pretože žalobca si uplatňuje sumu 232 357,40 € s prísl., pričom žalovaná uznala len časť tejto pohľadávky. Žalovaná je od roku 2005 vlastníkom bytu č. X. a od roku 2000, resp. 2004 vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. X., pričom od nadobudnutia vlastníctva týchto nehnuteľností neurobila žiadny úkon smerujúci k prevodu takýchto nehnuteľností. Okrem toho, pôžičky boli poskytnuté žalobcom v roku 2002, pričom od roku 2005 sa skončilo spolužitie účastníkov konania ako druh a družka a teda je zrejmé, že žalovaná ak by mala úmysel zbaviť sa svojho majetku tak ako to tvrdí žalobca, mohla tak urobiť už predtým. Z konania žalovanej tak nevyplýva, že by mala úmysel zmariť prípadný výkon rozhodnutia žalobcu v prípade, ak by bol úspešný v konaní vo veci samej a teda žalobca nepreukázal nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Takéto nebezpečenstvo súd nezistil ani z internetového portálu katastra nehnuteľností, pretože ako vyplýva z výpisov z listu vlastníctva č. X. a č. X., tak v súčasnosti neprebíha žiadne

vkladové konanie k nehnuteľnostiam, ktorých vlastníkom je žalovaná. Okrem toho žalobca žiada predbežným opatrením zakázať nakladať jednak s bytom ako aj s rodinným domom, pričom tvrdí, že žalovaná chce predať len byt a do rodinného domu sa chce presťahovať. Takéto tvrdenia o možnosti prevodu nehnuteľností rodinného domu si odporuje s tvrdením, že žalovaná chce bývať v takomto dome. Čo sa týka tvrdenia žalobcu, že rodinný dom s príslušnými pozemkami je zaťažený záložným právom, tak tieto nehnuteľnosti boli zaťažené už v roku 2004, pričom od tohto obdobia záložný veriteľ nerealizoval svoje záložné právo a teda ani v tomto prípade žalobca nepreukázal, že by žalovaná konala v úmysle zmariť prípadný výkon rozhodnutia.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 27. septembra 2012 č.k. 14 Co 65/2012-211 zmenil uznesenie okresného súdu tak, že uložil žalovanej povinnosť, aby nenakladala s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. X. pre katastrálne územie K., obec B. ako C-KN parcela č. X. o výmere X. m² ostatné plochy, C-KN parcela č. X. o výmere X. m² zastavané plochy a nádvoría, C-KN parcela č. X. o výmere X. m² ostatné plochy a rodinným domom so súpisným číslom X. postavenom na C-KN parcele č. X. až do právoplatného skončenia konania v tejto veci. Pokiaľ okresný súd v prevyšujúcej časti návrh žalobcu na vydanie predbežného opatrenia zamietol, v tejto časti uznesenie okresného súdu potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že od doby, keď posudzoval okresný súd návrh na vydanie predbežného opatrenia do doby rozhodnutia súdu odvolacieho, došlo k zmene pomerov. Z listu vlastníctva č. X. pre katastrálne územie R., obec B. krajský súd zistil, že byt č. X. nachádzajúci sa vo vchode č. X. na X.. poschodí obytného domu súpisné číslo X. na parcele KNC č. X. už nie je vedený na žalovanú ako vlastníčku tohto bytu. Do doby doručenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktorým rozhodoval o vylúčení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z prejednávania a rozhodovania tejto veci, bol vyznačený vklad vlastníckeho práva dňa 15.5.2012 pod číslom V.. Na základe uvedeného už ako vlastníka bytu vystupuje P. S. a A. S., bytom H.. Vzhľadom na uvedenú okolnosť už návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia nebolo možné v tejto časti vyhovieť a preto pokiaľ v tejto časti bol návrh žalobcu zamietnutý, odvolací súd rozhodnutie v tomto rozsahu potvrdil. V podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia žalobca vyjadril obavu, že vzhľadom na výšku pohľadávky, ktorú vo vzťahu k žalovanej má, by mohol byť aj budúci výkon rozhodnutia ohrozený, a preto sa domáhal vydania predbežného opatrenia, aby žalovaná nenakladala s nehnuteľnosťami, ktoré vlastní. V tejto súvislosti poukazoval na to, že má informácie o tom,

že žalovaná robí kroky k odpredaju nehnuteľnosti, a to bytu, ktorého je výlučným vlastníkom. Vyjadrenej obave zo strany žalobcu došlo, lebo bolo zistené, že byt č. X. vo vchode X. na X. poschodí obytného domu súpisné číslo X. na parcele KNC č. X. pre k. ú. R., obec B. na LV č. X. žalovaná previedla na iného vlastníka. Existuje preto dôvodná obava, že by žalovaná mohla nakladať aj s ďalšou nehnuteľnosťou, ktorej je výlučnou vlastníčkou. Zo zatiaľ vykonaného dokazovania vo veci samej existuje spornosť výšky pohľadávky, keď žalovaná sa bráni tým, že aj keď žalobca poskytol na výstavbu domu nehnuteľnosti určité finančné prostriedky, nebolo to v takom rozsahu, ako požaduje žalobca návrhom na začatie konania. Vzhľadom na výšku uplatnenej pohľadávky voči žalovanej aj s prihliadnutím na jej spornosť dospel odvolací súd k názoru, že v danom prípade sú splnené podmienky na vydanie predbežného opatrenia, teda aby žalovaná do rozhodnutia vo veci samej nenakladala s nehnuteľnosťou uvedenou vo výrokovej časti rozhodnutia až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 237 písm.g/ O.s.p. Namietala, že v odvolacom konaní rozhodoval Krajský súd Banská Bystrica v senáte, v ktorom predsedal JUDr. P. P.. Podľa jej názoru existujú závažné pochybnosti o nezaujatosti sudcu JUDr. P. P., ktorý vo veci rozhodoval. Poukázala na to, že je účastníčkou viacerých súdnych konaní, o ktorých mal vo veci rozhodovať Krajský súd Banská Bystrica. Pri zisťovaní subjektívneho hľadiska sudcu bol sudca v právnych veciach M. S. proti žalovanému D. L. vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 16 C 34/2010 vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci, ďalej vo veci žalobkyne M. S. proti žalovanému M. vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 12 C 176/2009 bol taktiež vylúčený z prejednávania a rozhodovania v tejto veci ako aj žalobcu D. proti žalovanej 1/ M. S. vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7 C 271/2006 bol JUDr. P. P. vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Vo všetkých to bol dôvod, že má so žalovanou priateľský vzťah. Existujú teda dôvodné pochybnosti o tom, či sudca bol schopný objektívne vec posúdiť. O nedostatku subjektívnej nezaujatosti svedčia samotné vyššie uvedené vyhlásenia sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Vzhľadom na doterajšie vyhlásenie sudcu vo

vyššie uvedených veciach a z dôvodov, pre ktoré sa sám sudca cíti byť zaujatý, žalovaná dôvodne pochybuje o tom, či sudca mohol objektívne posúdiť právnu vec, ktorej je účastníčkou. Sudca sa celkom trikrát označil za zaujatého v sporoch týkajúcich sa žalovanej, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky uzneseniami potvrdil a rozhodol o vylúčení sudcu z konaní, v ktorých žalovaná vystupuje. Z uvedeného je preto zrejmé, že sú splnené podmienky stanovené § 237 písm.g/ O.s.p. a síce, že vo veci rozhodoval sudca, ktorý by mal byť vylúčený z konania. Navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania.

Žalobca sa písomne k dovolaniu žalovanej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa

práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci rozhodoval na odvolacom súde vylúčený sudca (§ 237 písm.g/ O.s.p.).

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Podľa § 15 ods. 1 O.s.p. ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o vylúčenie ktorého ide, súhlasí, pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide

o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1 O.s.p. Na opakované oznámenie tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol, v takom prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Účelom citovaného ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia vo veci, 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom či negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania (ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/). O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd v senáte, ak bolo rozhodnuté, že sudca je vylúčený, predseda súdu určí namiesto neho iného sudcu, alebo prikáže vec inému senátu (§ 16 ods. 1, 2 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľka tvrdila, že existujú závažné pochybnosti o nezaujatosti sudcu JUDr. P. P., ktorý vo veci rozhodoval, keď JUDr. P. P. bol v iných právnych veciach, ktoré vedie žalovaná, alebo sú vedené proti nej (konkretizovala tri veci), bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania týchto vecí. Poukázala na to, že vec prejednávajúci sudca JUDr. P. P. sám dobrovoľne uviedol, že má so žalovanou priateľský vzťah.

Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 2010 č.k. 1 Nc 59/2010-52 je zrejmé, že sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici, medzi ktorými je uvedený aj sudca JUDr. P. P., nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. V tomto rozhodnutí dovolací súd posudzoval vzťah JUDr. P. P. k žalovanej a uzavrel, že v písomnom vyjadrení neuviedol žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' pochybnosť o jeho nestrannosti. V odôvodnení tohto rozhodnutia najvyšší súd pripomenul, „že samotný vzťah medzi sudcami navzájom je založený na profesionalite. Chýba tu preto objektívny základ pre konštatovanie zaujatosti. Pokiaľ by totiž z takéhoto

základu bol vyvodzovaný opačný záver, teda pochybnosti o tom, či takíto sudcovia (poznajúci žalovanú z pracoviska, kde pracovne spolu prichádzajú do styku) budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by to vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami a inými úradnými osobami (obdobne tiež medzi sudcami navzájom a medzi sudcami a zamestnancami súdu) prezumuje vo všeobecnosti porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovskej etiky. Ak rámec týchto vzťahov neprekročí hranicu profesionálnosti a kolegiálnosti, a takéto prekročenie sudcovia uvedení vo výroku 2. tohto rozhodnutia (vrátane JUDr. P. P.) vo svojich vyjadreniach netvrdili, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov. Až v prípade, že by uvedený vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde totiž o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a vtedy by išlo o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy medzi sudcami navzájom alebo medzi sudcami a zamestnancami súdu, ktoré však bežný, pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú (t.j., ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia navzájom osobne poznajú, pretože prichádzajú spolu pracovne do styku), nemajú samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci týkajúcej sa takejto osoby, v danom prípade žalovanej, ktorá je sudkyňa Krajského súdu v Banskej Bystrici. Teda iba tá skutočnosť, že určitá vec sa týka sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici, ku ktorej majú spomenutí sudcovia (vrátane JUDr. P. P.) len profesionálny pracovný vzťah, resp. kolegiálny vzťah, nemôže založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p.“.

Dovolateľka v podanom dovolaní netvrdí nové skutočnosti vzťahu sudcu k účastníkom konania, ktoré by znamenali zmenu pomerov v čase, oproti rozhodnutiu dovolacieho súdu z 21. októbra 2010, poukazuje iba na iné právne veci, kde je účastníčkou konania, v ktorých bol JUDr. P. P. vylúčený z prejednávania a rozhodovania. Keďže JUDr. P. P. vo svojom vyjadrení nepotvrdil existenciu právne relevantného vzťahu vylučujúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania veci a ani zo spisu a ani z tvrdení dovolateľky nevyplývajú žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali jeho nezaujatosť, dovolací súd má za to, že predmetné konanie nie je postihnuté vadou konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.g/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 239 O.s.p., a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová